

Соціоніка як новий підхід в дослідженні законів комунікації інформаційних систем

Олександр Морушко

І. Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності, Національний університет “Львівська політехніка”, УКРАЇНА, м.Львів, вул.С.Бандери, 12,

E-mail: morushkoO@gmail.com

In theses proved the feasibility of using socionic analysis method when forming coherent team. An differences between socionics and psychology. Advantages socionic methods to psychological.

Keywords: collective psychology, socionics, compatibility, psychotypes, sociotypes

Сучасний менеджмент все більше перетворюється на точну науку. У численній спеціальній літературі описано та систематизовано типові ситуації, які можуть трапитись у роботі менеджера, і розроблено чіткі рекомендації щодо ефективних дій у тому чи іншому випадку. Проте є чинник, який часто порушує організаційні плани і ніяк не хоче піддаватись точному розрахунку. Це – людина. Як же можна прогнозувати поведінку цієї найважливішої складової будь-якої соціотехнічної системи? Відповідь на це запитання дає відносно молода наука соціоніка – один з сучасних напрямків практичної психології, що є творчим розвитком і прикладним трактуванням наукових поглядів відомого швейцарського вченого-психолога Карла-Густава Юнга.

На основі досвіду багаторічної психотерапевтичної практики він прийшов до висновку, що поведінка людини має не випадковий характер. Вона передбачувана, отже, підлягає класифікації. Основи цієї класифікації він блискуче виклав у своїй праці “Психологічні типи” (1921 р.).

Американські психологи Ізабель Бригс-Майєрс разом зі своєю матір’ю Катрін Бригс на основі теорії Юнга створили тест-опитувальник для визначення 16-ти різних типів поведінки – “Індикатор типів Майєрс-Бригс” (Myers-Briggs Type Indicator – MBTI). Тест став настільки популярним, що викликав у всьому світі жвавий інтерес до психології особистості і, зокрема, теорії психологічних типів Юнга.

В Україні, як і в інших країнах колишнього Радянського Союзу, типологія Юнга набула поширення під назвою “соціоніка”, завдяки працям засновника соціоніки – литовської дослідниці Аушри Аугустинавічуте (1928-2005).

Соціоніка використовує дедуктивний метод, тобто рух від загальних законів, до їх приватних проявів у найрізноманітніших областях, найчастіше в соціально-психологічних явищах. Вона володіє розвиненою теорією, з якої виводиться багато практично цінних наслідків.

Що ж дає соціонічний аналіз керівнику управлінської команди? Перше. Познайомившись з соціонічним аналізом, ви дізнаєтеся про приховані можливості ввірених в ваше керівництво людей. Крім того, ви отримаєте можливість швидко і ефективно визначати професійну придатність кожного

нового кандидата на посаду. Друге. Злагоджена команда повинна працювати як годинниковий механізм. І треба знати закони взаємодії між типами: хто з ким сумісний, а хто ні. Соціоніка готова дати відповідь і на це питання. Метод соціонічного аналізу дозволяє не тільки зробити моментальний «знімок» психологічного стану колективу, а й визначити, якими людьми необхідно групу доповнити, щоб вона запрацювала більш плідно, а також здійснити подальший підбір необхідних людей. Підбір колективу з працівників з прогнозованими параметрами дозволяє уникнути тривалої притирання людей в колективі, який створиться стихійно, методом проб і помилок.

Соціоніка з точки зору соціальної практики – це спроба розумних сил суспільства відреагувати на його соціальне замовлення, що випливає з самої логіки зміни історичних епох. Суть цього запиту – в переході від індустріального суспільства, що пройшов ступені зародження, втілення, реформування і знаходиться зараз в стадії вдосконалення, до пошуку альтернатив, які прокладають дорогу до інформаційного суспільства майбутнього. Соціоніка – одна з таких альтернатив.

Головна відмінність соціоніки від психології – в предметі вивчення і методах обробки матеріалу. Неправильно було б вважати, що психологія і соціоніка в рівній мірі вивчають психологічну життя людини. Предмет соціоніки – соціотип, а не психотип.

Психологія – це наука з переважанням індуктивного методу дослідження, коли накопичується деяка сума фактів, а потім робиться спроба їх узагальнення.

Глибші дослідження виявили, що соціонічні закономірності можуть описувати не лише індивідуальну психіку, але й колективну психіку (наприклад, етнопсихіку), а також глобальні історичні процеси.

Особливістю соціоніки є її логічна стрункість і технологічність, внаслідок чого зацікавлена людина може розпочати займатись практикою буквально через кілька днів після ознайомлення з азами теорії.

Соціоніка відрізняється від типології Юнга тим, що володіє моделюванням психоінформаційної структури кожного з 16-ти психологічних типів і моделюванням міжтипної взаємодії. Це дає змогу не тільки краще розуміти механізм взаємовідносин між двома конкретними людьми, але й цілеспрямовано формувати психоінформаційно сумісні колективи.

Література

1. Гуленко В.В. *Менеджмент слаженної команди*. – К.: 2003;
2. Каганець І. *Психологічні аспекти в менеджменті: типологія Юнга, соціоніка, психоінформатика*. – Київ-Тернопіль: Мандрівець-Port-Royal, 1997.
3. Морушко О.О. *Кадровий менеджмент: навч. посібник* / О. О. Морушко. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014;
4. Морушко О. *Сучасні методи підбору персоналу з використанням методів практичної психології* // *Матеріали 4-ї Міжнародної наукової конференції «Інформація, комунікація, суспільство*. – Видавництво Львівської політехніки, 2015. – С. 98-99.